

Kunnan asukkaan aloitteet 1.7.-31.12.2019

1. Eläkeläisten Helsingin Aluejärjestö ry:n aloite kaupungin liittymiseksi ikäystävällisten kuntien verkostoon
(*Sosiaali- ja terveystoimiala*)
2. Kunnan asukkaan aloite Malmin lentokentän säilyttämisestä
(*Kaupunkiympäristön toimiala*)
3. Kunnan asukkaan aloite Helsingin ja Vantaan välisen kuntarajan siirtämisestä
(*Kaupunkiympäristön toimiala*)
4. Kunnan asukkaan aloite miljoonasta uudesta puusta Helsinkiin
(*Kaupunkiympäristön toimiala*)

1. Eläkeläisten Helsingin Aluejärjestö ry:n aloite kaupungin liittymiseksi ikäystävällisten kuntien verkostoon

Aloitteen sisältö:

Eläkeläisten Helsingin Aluejärjestö ry ehdottaa aloitteessaan, että Helsinki liittyisi Maailman Terveysjärjestö WHO:n Ikäystävällisten kuntien verkostoon. Ikäystävällinen kunta huomioi väestön ikääntymisen päätöksenteossaan ja sitä ohjaavissa asiakirjoissa sekä elinympäristön ja julkisten palveluiden kehittämisessä. Suurista kaupungeista verkostossa ovat mukana Tampere ja Turku. Verkostoon kuuluminen ei synnytä kunnalle suoria velvoitteita, vaan kunta määrittelee itse kuinka se toteuttaa ikäystävällisyyttä.

Aloite jätetty: 30.10.2019

Diaarinumero: HEL 2019-011347

Toimiala: Sosiaali- ja terveystoimiala

Vastaus pvm: 17.3.2020

Vastaus:

Ikäystävällisyys Helsingin kaupunkistrategiassa

Yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2050 mennessä. Vuonna 2020 ikääntyneitä on yli 1 10 000 eli 17 % asukkaista ja vuoteen 2050 mennessä joka viides helsinkiläinen kuuluu tähän ikäryhmään.

Ikääntyneiden helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen huomioidaankin monilla tavoilla Helsingin kaupunkistrategiassa 2019-2021. Helsinki on maailman toimivin kaupunki, jossa jokainen voi elää hyvää arkea. Toimiva kaupunki on erityisesti ikäihmisten sekä tukea ja apua tarvitsevien etu. Helsinki on turvallinen ja viihtyisä, sujuva, helppo ja välittävä. Kaupungin tavoitteena on tavoittaa aikaisemmin apua ja tukea tarvitsevat kaupunkilaiset — erityisesti heidät, jotka tarvitsevat paljon tukea tai hoitoa. Kaupunki tunnistaa syrjäytymisen ehkäisylle keskeisiä ryhmiä myös ikääntyvien ikäryhmissä ja räätälöi heille yksilöllisiä ja parempia palvelukokonaisuuksia.

Helsingin hyvinvointisuunnitelma 2019-2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 19.6.2019. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet vuosille 2019-2021 sekä vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä tarkistettavat toimenpiteet. Kaupunginvaltuusto kehotti kaikkia toimialoja ja kaupunginkansliaa yhteistyössä edistämään Helsingin hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista. Hyvinvointisuunnitelman toimeenpano käynnistyi syksyllä 2019.

Suunnitelmaan on sisällytetty mm. ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun laissa edellytetyt valtuustokausittaiset hyvinvointisuunnitelmat. Ikääntyneisiin liittyvän kokonaisuuden avulla tuetaan ikäihmisten hyvinvointia, terveyttä, liikkumista, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämistä.

Suunnitelmassa vahvistetaan helsinkiläisten ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä tukemalla mahdollisuuksia tiedonsaantiin ja digitaitojen kehittymistä sekä ikääntyneen väestön mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Ohjelmassa kehitetään ikääntyneen väestön asumisoloja ja kotona asumisen mahdollisuuksia turvataan heidän mahdollisuutensa hyvää arkeen ja liikkumiseen lähiympäristössään. Siinä myös kiinnitetään huomiota ikääntyneelle väestölle tarjottavien palvelujen laatuun ja pyritään huomioimaan entistä paremmin heidän tarpeensa palvelutuotannossa.

Stadin ikäohjelmassa konkreettisia ikäystävällisiä toimenpiteitä

Hyvinvointisuunnitelman pohjalta laadittu Stadin ikäohjelman toimintakokonaisuus toimii kaupungin toimenpidesuunnitelmana ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi..

Suunnitelmassa on huomioitu tavoitteiden lisäksi myös oletetut vaikutukset, seurannan sekä toimenpiteiden vastuutahot eri toimialojen ja verkostojen näkökulmasta.

Ikääntyneille suunnatut palvelut muodostuvat sosiaali- ja terveystoimialan, kasvatuksen ja koulutuksen-, kulttuuri ja vapaa-ajan- ja kaupunkiympäristön toimialojen sekä kaupunginkanslian yhteistyössä. Työhön ja palveluihin varattavat resurssit päätetään vuosittain kaupungin talousarviossa samoin kuin muut ikäihmisiin kohdistuvat resursoinnit. Palveluja tuottavat myös useat kolmannen sektorin toimijat ja yritykset, jotka toimivat myös kaupungin kumppaneina ikääntyneiden hyvinvointityössä.

Kaupunki panostaa myös esteettömiin sähköisiin palveluihin. Palveluja uudistettaessa huolehditaan saavutettavuudesta, monialaisesta osaamisesta, erilaisten palveluväylän periaatteen vahvistamisesta ja erilais ten asukasta lähellä olevien työmuotojen kehittämisestä

Stadin ikäohjelmaa on valmisteltu laajassa verkostossa

Stadin ikäohjelman suunnittelutyössä on ollut mukana osallistujia kaupungin eri toimialoilta ja vanhusneuvostosta. Valmistelua on koordinoitunut kaupunginkanslian osallisuus- ja neuvontayksikkö. Lisäksi asukkaat ja vanhusjärjestöjen edustajat vaikuttivat ikäohjelmaan kirjattaviin toimenpiteisiin neljässä asukastilaisuudessa ja KerroKantasi-kyselyyn vastaamalla lokakuussa 2018. Vuorovaikutuksessa pääpaino oli siinä, mitkä Stadin ikäohjelman toimenpiteet ikäihmiset kokevat tärkeimmiksi. Asukastilaisuuksista ja kyselystä saatu palaute huomioitiin ikäohjelman toimenpiteiden valinnassa.

Stadin ikäohjelman toteutumista seurataan vuosittain tuotettavalla HYTE-raportilla. Painopisteen edistymistä seurataan kaupunkitason strategiamittareilla; koettu terveys, koettu elämänlaatu, koettu yksinäisyys, käyttäytyvyys kaupunkin digitaalisiin palveluihin sekä asukasosallisuuden toteutuminen. Lisäksi toimenpidetaulukossa on erillisiä seurantamittareita.

Tieto ikääntyneiden hyvinvoinnista ja palveluista ohjaa suunnittelua

Stadin ikäohjelman valmistelussa on hyödynnetty eri tavoin kerättyä tietoa. Sekä kaupunkistrategiaa että tätä suunnitelmaa ohjaa Tila ja kehitys 2016 sekä toimintaympäristöanalyysi 2017 asiakirjat, joissa on kuvattu ikäihmisten tilaa ja kehitystä Helsingissä sekä palveluja.

Lisäksi tietoa ikäihmisten hyvinvoinnista ja terveydestä löytyy ikääntyneet Helsingissä teemasivuilta.

Muistiystävällinen Helsinki-verkosto

Helsingissä muistisairaiden lukumäärän ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2050 mennessä. Tuolloin Helsingissä olisi tutkimuksiin perustuvan arvion mukaan noin 20 000 vähintään keskivaikeaa muistisairautta sairastavaa.

Kehittämistyön toimenpiteinä ovat muistiystävällisen Helsinki-verkoston vahvistaminen eri alueilla. Lisäksi rakennetaan monitoimijaisia tukiverkostoja ja yhteistyömalleja eri toimijoiden välille sekä ryhmätoimintaa muistisairaille. Vuosittain järjestetään aivoterveysmessut sekä lisätään kaupunkilaisten tietoisuutta muistisairauksista.

Kaupunkiympäristön suunnittelussa ja korjaustöiden toteutuksessa kehitetään keinoja muistiystävällisen kaupungin rakentamiseen. Kehitetään esteettömien ympäristöjen rakentamista ja hyödynnetään teknologien mahdollisuuksia muistisairaiden ja heidän omaistensa tukemisessa.

Muistikuntaryhmätoimintaa mallinnetaan perustuen FINGERtutkimukseen, jossa todettiin ensimmäistä kertaa maailmassa, että muistioireita voidaan ehkäistä ja lievittää elämäntapaohjauksella.

Helsingissä on kehitetty muistiystävällisyyden käsikirja ja sen käyttöönottoa vahvistetaan seuraavien vuosien avulla mm koulutusten avulla. Alueellisia kehittämistoimenpiteitä muistikummitoimintaan ja järjestöyhteistyöhön kehitetään aikaisempien pilotointien pohjalta esimerkiksi jakamalla tietoa kaupunkilaisille muistisairauksista ja erityisesti, miten kohdata muistisairas asukas/naapuri.

Kehittämistyön oletettuina vaikutuksina on, että muistisairas ja hänen läheisensä voi elää hyvää elämää omassa kodissaan oikeiden palvelujen avulla. Lisäksi muistisairaita ja hänen läheisiään tuetaan ennaltaehkäisevillä ja matalan kynnyksen palveluilla, kuten teknologialla ja erilaisilla ryhmätoiminnoilla. Myös muistisairaiden kanssa tehtävä toiminta on koordinoitu tehokkaasti yhteen.

Helsingin kaupungin liikkumisojelma

Kaupunkistrategian kärkihankkeessa Helsinki Liikkuu ikäihmiset valittiin keskeiseksi kohderyhmäksi, koska liikkumisen tuomat terveys- ja hyvinvointihyödyt ovat tälle väestöryhmälle merkittävät. Ohjelmassa on kehitetty mm. liikkumissopimus kotihoidon asiakkaille. Liikkumissopimus sopii jokaiselle ja päivittäisestä liikkumisesta ja arkiaktiivisuudesta sovitaan yhdessä myös muistin haurastuessa. Liikkumissopimuksen laajempaa käyttöönottoa kehitetään edelleen.

Vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto seuraa kaupungin toimintaa ikääntyneen väestön näkökulmasta. Neuvosto tekee aloitteita ja esityksiä kaupungin toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja

seurantaan liittyvissä asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen, palvelujen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen kannalta. Tavoitteena on edistää ikääntyneen väestön näkökulman ja yhdenvertaisuuden huomioimista Helsingissä.

Tavoitteidensa toteuttamiseksi vanhusneuvosto tekee aloitteita ja kannanottoja sekä vastaa lausuntopyyntöihin. Neuvosto kokoontuu säännöllisesti noin kuukauden välein kesäkausia lukuun ottamatta.

Kokousten lisäksi vanhusneuvosto järjestää myös kaikille avoimia tilaisuuksia ja seminaareja.

Vanhusneuvoston toiminta rakentaa yhteistyötä Helsingin kaupungin ja eläkeläisjärjestöjen välille. Neuvosto kutsuu vähintään kerran vuodessa koolle Helsingin alueella toimivien eläkeläisjärjestöjen edustajat. Vanhusneuvosto tekee yhteistyötä myös pääkaupunkiseudun muiden vanhusneuvostojen ja Helsingin viiden muun suurimman kaupungin vanhusneuvostojen kanssa.

Helsingin kaupunki on liittymässä Healty Cities-verkoston

Helsingin kaupunki on parhaillaan liittymässä myös WHO:n Healty Cities-verkoston, jonka myötä kaupungin terveyden- ja hyvinvoinnin kehittäminen tulee osaksi kansainvälistä verkostoa ja jossa myös ikäystävällisyyden näkökulma on yksi keino kehittää Helsinkiä yhä toimivammaksi kaupungiksi.

Helsingissä on hyväksytty valtuustokaudella 2019-2021 lukuisia ikäihmisten hyvinvointia edistäviä päätöskokonaisuuksia ja useiden ohjelmien kautta kaikilla toimialoilla kehitetään uusia ikäystävällisiä toimintamalleja ja käytäntöjä, joiden toteutumista myös seurataan. Päätöksiä valmistellaan ja toimenpiteitä toteutetaan yhteistyöverkostoissa ikäihmisten, vanhusneuvoston ja järjestöjen kanssa.

Kiitän aloitteestanne ja huomion kiinnittämisestä ikäihmisten asioihin. Edellä olevaan viitaten kaupunki näkee, että näitä tärkeitä tavoitteita voidaan edistää jo olemassa olevilla rakenteilla ja verkostoilla.

Lisätiedot:

Hannu Hyttinen, johtava kaupunginsihteeri, etunimi.sukunimi (a)hel.fi

Sanna Vesikansa
apulaispormestari

2. Kunnan asukkaan aloite Malmin lentokentän säilyttämisestä

Aloitteen sisältö:

Säilyttäkää Malmin lentokenttä

Lentokenttä on säilytettävä ja lentotoimintaa on voitava jatkaa.

Aloitteeseen (9933) on lisätty video. Video on katseltavissa aloitteen sivulla Kuntalaisaloite.fi-palvelussa.

Aloite jätetty: 15.8.2019

Diaarinumero: HEL 2019-008623

Toimiala: Kaupunkiympäristön toimiala

Vastaus pvm: 20.8.2019

Vastaus:

Helsingin kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus ovat tehneet lukuisia päätöksiä Malmin lentokentän alueen asuinkäyttöön ottamisesta, jotka kaikki ovat pitäneet sisällään sen, että kaupunki on sitoutunut vuonna 2014 valtion kanssa tehtyyn sopimukseen, jossa valtio luopui Malmin lentokentästä ja palautti alueen hallinnan Helsingin kaupungille asuntotuotantoa varten. Malmin lentokenttäalue ja sillä olevat rakennukset siirtyivätkin kaupungin hallintaan 1.1.2017, kun Finavia lopetti toimintansa alueella.

Helsingin oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa Malmin lentokentän alue on maakuntakaavan tavoitteiden mukaisesti osoitettu asuntovaltaiseksi alueeksi ja virkistysalueeksi. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa lentokenttäalue on merkitty taajama-alueeksi. Lisäksi vaihemaakuntakaava osoittaa alueelle tiivistettävän alueen kehittämisperiaatemerkin. Malmin lentokentän alueen asemakaavoitus perustuu kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 2016 hyväksymään kaavarunkoon, joka toimii suunnitteluohjeena alueen asemakaavoille ja asemakaavan muutoksille.

Maakuntakaava, yleiskaava ja kaavarunko muodostavat perustan, jonka mukaisesti Malmin lentokentän alue tullaan rakentamaan. Kaikki kaavatasot perustuvat päätöksiin, joissa alue on osoitettu asuntorakentamiselle.

Lisätietoja antaa:

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, etunimi. sukunimi(a)hel.fi

Anni Sinnemäki
apulaispormestari

3. Kunnan asukkaan aloite Helsingin ja Vantaan välisen kuntarajan siirtämisestä

Aloitteen sisältö:

Maanmittauslaitoksen kiinteistörekisterin ja kuntajakomateriaalin mukaan Helsingin ja Vantaan välinen raja on 1.1.2009 alkaen noudattanut Itäväylän (seututie 170) nykyistä, uutta linjausta, joka toteutettiin Vuosaaren satamaan vievän Satamatien rakentamisen yhteydessä. Uusi tielinjaus tuli valmiiksi noin vuotta ennen Helsingin ja kuntajakoselvittäjä Pekka Myllyniemen esityksiä Helsingin, Sipoon ja Vantaan välisen kuntajaon muuttamisesta. Näissä kahdessa esityksessä vuodelta 2006 ehdotus uudeksi Helsingin ja Vantaan väliseksi rajaksi noudattaa suurin piirtein Itäväylän vanhaa linjausta, joka kulkee hieman etelämpänä kuin nykyinen tie.

Valtioneuvoston päätöksessä kuntajaon muuttamisesta Helsingin, Vantaan ja Sipoon välillä vuodelta 2007 luetellaan ne kiinteistöt, jotka siirtyvät Helsingin puolelle kokonaan tai osittain. Päätöksessä mainitaan Vantaalta siirtyvien alueiden joukossa ”osa tiloista Harpas 6:71, Nikus 13:47 ja Westerkulla 18:0”. Päätöksestä ei käy ilmi, mitä tilojen tai kiinteistöyksiköiden osia siirtyminen koskee. Ilman karttaa on epäselvää, missä uusi raja kulkee niiden kiinteistöjen läpi, jotka siirtyvät vain osittain Helsingin puolelle. Kysymys kuuluu, määritelläänkö raja valmistelumateriaalin sisältyneen sisäministeriön kartan vai nähtävillä olleen maanmittauslaitoksen kartan mukaisesti. Kummankin kartan mukaan Vantaan ja Helsingin välinen raja noudattaa Itäväylän vanhaa linjausta. Sipoon kunta korostaa valtioneuvoston päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen tekemässään valituksessa, että päätös on epäselvä (muiden kiinteistöjen osalta) ja että se tulee tämän vuoksi mitätöidä.

Sisäministeriö liitti selvitykseensä kuntajakoa koskevasta valtioneuvoston päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen tekemästään valituksesta uuden ja yksityiskohtaisen peruskarttapohjaisen kartan, joka noudatti maanmittauslaitoksen tulkintaa (korjaus) kuntajakoselvittäjän ehdotuksesta. Kartasta käy mitä selkeimmin ilmi, että raja kulkee sisäministeriön mukaan siinä, missä Itäväylä kulki aiemmin Vantaan läpi.

Korkein hallinto-oikeus ei anna päätöksessään päteviä perusteluja sille, että valtioneuvoston päätös rajasta olisi yksiselitteinen, mutta päätös on tulkittavissa niin, että korkein hallinto-oikeus asettuu sisäministeriön päätöstulkinnan taakse. Saman tulkinnan omaksui ensin myös Helsingin kaupunki, joka julkisti vuonna 2008 useita karttoja, joiden mukaan raja kulkee Itäväylän vanhan linjauksen kohdalla. Myös Helsingin kaupunginhallitus päätti kesäkuussa 2008 julistaa rakentamiskiellon alueelle, jonka raja noudattaa Itäväylän vanhaa linjausta. Saman vuoden huhtikuussa kaupunginhallitus päätti, että äänestysalueen 54G raja Vuosaarissa noudattaa Itäväylän vanhaa linjausta.

Uudenmaan maanmittaustoimiston paikkatietopäällikkö viestitti lokakuussa 2008 sähköpostiviestillä Vantaan kaupungin tilasto- ja tutkimusyksikölle, että uuden rajan paikkaa koskevasta valtioneuvoston päätöksestä oli päätetty poiketa:

”Vantaasta Helsinkiin siirrettävän ns. Vesterkullan kiilan alueen karttarajaus on tarkennettu.

Alkuperäisessä valtioneuvoston päätöksessä sekä päätöksen valmisteluaineistossa rajaus ja pinta-alatiedot perustuivat siihen, että Vantaan ja Helsingin välinen uusi kunnanraja muodostuu valtatie 170 (=Itäväylä) pohjoisreunaan niin että Itäväylän tiealue jää kaikilta osin Helsingin puolelle aina Sipoon kunnan (uudelle) rajalle asti. ...

Kun alueliitoksen lopullinen karttarajaus tehtiin, katsottiin, että alkuperäisen tarkoituksen mukainen ja teknisestikin tarkoituksenmukaisin rajaus syntyy siten, uusi kunnanraja muodostetaan hieman siirtyneen Itäväylän tiealueen pohjoisrajaan.”

Korjattu raja on jopa 1,4 km pitkä, vaikka pinta-alapoikkeama on vain 10 hehtaaria. Näistä kymmenestä hehtaarista kaksi kuului Vesterkullan tilaan ja loput tielaitokselle.

Kameraalinen kuntajako on tosiasia ja sen vuoksi kuntajako ja kameraalinen jako poikkeavat toisistaan. Valtioneuvoston päätöksen mukaan lunastusyksikkö 2:8 maanteiden sijaintialueesta 895 siirtyy kokonaisuudessaan Helsinkiin, mutta yleisen tien rekisteriyksikköä 2:43 (nykyinen 91-895-2-45) ei mainita eikä sitä sen vuoksi voida katsoa siirretyksi Helsinkiin valtioneuvoston päätöksellä. Yleisen tien rekisteriyksikkö ei myöskään kuulu Helsinkiin siirrettävään alueeseen yhdelläkään virallisella tai kuntajakoselvittäjän kuntajakomuutosehdotuksen kanssa nähtäville asetetulla kartalla. Kyseisenä ajankohtana maanmittauslaitoksella ei ollut myöskään valtuuksia muuttaa hallinnollista kuntajakoa vaan ainoastaan kameraalista jakoa.

Koska on epäselvää missä Helsingin ja Vantaan välinen raja kulkee, allekirjoittanut ehdottaa, että Helsingin ja Vantaan väliseen kuntajakoon tehdään muodollisesti uusi muutos, jossa Itäväylän kohdalla kulkeva raja merkitään siihen, missä sen tulisi kulkea sisäministeriön valtioneuvoston päätöksestä vuonna 2007 tekemän tulkinnan mukaan.

Rajanveto selkeyttämällä ehdotetun kuntajaon muutoksen voidaan nähdä täyttävän kuntarakennelain vaatimukset kuntarakenteen kehittämisestä (2 §) ja parantavan yhdyskuntarakenteen toimivuutta alueella. Kuntajaon muutos ei heikentäisi Helsingin kaupungin tai Vantaan kaupungin toimintakykyä eikä myöskään kaupunkien edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta.

Aloite jätetty: 19.7.2019

Diaarinumero: HEL 2019-007438

Toimiala: Kaupunkiympäristö

Vastaus pvm: 18.3.2020

Vastaus:

Kiitos aloitteestanne! Viitaten vuosina 2018 ja 2019 lähettämiinne esityksiin Helsingin ja Vantaan välisen kuntarajan siirrosta, siirto ei tule vireille Helsingin kaupungissa, sillä kaupungilla ei ole toimivaltaa eikä tarvetta valtioneuvoston päätösten tai korkeimman hallinto-oikeuden lainvoimaisten tuomioiden avaamiseen.

Helsingin kaupungin ja Vantaan kaupungin välillä ei vallitse epäselvyyttä kuntarajasta. Kiinteistöt ovat vuonna 2009 tapahtuneen kameraalisen lohkomisen jälkeen sijaintikuntansa kiinteistörekisterissä.

Uusimmasta esityksestänne antamassaan kannanotossa kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu toteaa lisäksi seuraavaa:

"Alue, jota on ehdotettu siirrettäväksi Vantaan kaupunkiin, on esityksen tekijän mukaan noin 12 hehtaarin kokoinen alue, josta 10 hehtaaria on yleistä tiealuetta ja 2 hehtaaria yksityisomistuksessa olevaa peltomaata, ja joka muodostuu kolmesta yleisen tiealueen määräalasta ja yhdestä yksityisomistuksessa olevan kiinteistön määräalasta. Yleinen tiealue muodostuu suureksi osaksi Itäväylästä ja yhdistää Mellunmäen Östersundomiin, jotka kumpikin sijaitsevat Helsingissä.

Ehdotuksessa Östersundomin yhteiseksi yleiskaavaksi yleinen tiealue on merkitty katualueeksi, joka yhdistää kaksi aluetta Helsingissä. Alueen siirtäminen johtaisi siihen, että katualue kuuluisi Vantaan kaupunkiin runsaan kilometrin pituiselta matkalta. Vantaan kaupungilla olisi tuolloin vastuu täysin Vantaan kaupungin muun katuverkon ulkopuolella sijaitsevan katualueen hoidosta.

Alueen siirtäminen ei siis paranna yhdyskuntarakenteen toimivuutta alueella, joten ehdotus tulee hylätä perusteettomana."

Lisätiedot:

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, etunimi.sukunimi(a)hel.fi

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, etunimi.sukunimi(a)hel.fi

Anni Sinnemäki

Apulaispormestari

4. Kunnan asukkaan aloite miljoonasta uudesta puusta Helsinkiin

Aloitteen sisältö:

”Kun kampanjoitiin miljoonasta linnunpöntöstä Suomeen, niin minä ehdotan miljoonan puun istuttamista Helsinkiin.” Näin lausui arkkitehtuurin emeritusprofessori Helmer Stenros 90- vuotishaastattelussaan Helsingin Sanomissa 24. 7. 2019.

Ehdotan, että Helsingin kaupunkiympäristön toimiala alkaa selvittää, miten idea miljoonan puun istuttamisesta Helsinkiin voisi toteutua, ja miten helsinkiläiset voisivat olla mukana idean toteutuksessa.

Toimiala kartoittaisi, minne puita – ja mitä puita – Helsingissä voi istuttaa.

Moni helsinkiläinen olisi mahdollisesti halukas kustantamaan puuntaimia ja päästä konkreettisesti istuttamaan niitä. He pääsisivät istuttamansa puun tai puiden kummiksi. Moni koululuokka voisi istuttaa oman taimialueensa ja pääsisi seuraamaan sen kasvamista. Puiden istutus kiinnostaisi lisäksi mahdollisesti niin yrityksiä kuin yhdistyksiä.

Paljonko on miljoona uutta puuta?

Esimerkiksi kuusen taimien istutuksessa käytetyn kaavan mukaan yhdelle hehtaarille voidaan istuttaa 2 000 tainta. Miljoona puuntainta tarkoittaisi yhtenäisenä alana 500 hehtaaria.

Tilaa Helsingissä on. Helsingin kaupunkitietoyksikön julkaisemien tilastojen mukaan Helsingin kaupunkiympäristön toimialan hallinnassa oli 2017 rakennettuja puistoja 9,25 km², maisemapeltoja ja niittyjä 14,30 km², taajamametsiä 46,01 km² ja luonnonsuojelualueita 5,95 km².

Hehtaareiksi muunnettuna nuo luvut ovat 925, 1430, 4601 ja 592. Miljoonan puun istuttaminen sopisi erinomaisesti osaksi Helsingin kaavailemaa kansallista kaupunkipuistohanketta.

Merkipäivähaastattelunsa lopuksi Stenros korosti, että puiden istuttamisessa ei ole kyse vain hiilidioksidipitoisuuksien hillitsemisestä vaan myös viihtyvyydestä.

Aloitteeseen (9912) on lisätty video. Video on katseltavissa aloitteen sivulla [Kuntalaisaloite.fi](https://www.kuntalaisaloite.fi)-palvelussa.

Aloite jätetty: 9.9.2019

Diaarinumero: HEL 2019-009465

Toimiala: Kaupunkiympäristö

Vastaus pvm: 19.3.2020

Vastaus:

Kiitos aloitteestanne ja pahoittelut vastauksen viipymisestä! Puiden istuttaminen on ajankohtainen aihe, sillä osallistuvan budjetoinnin ehdotusten lisäksi Helsingin vihreiden valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen 100 000 uuden puun istuttamisesta Helsinkiin. Kaupunkiympäristölautakunta on 4.2.2020 antanut aloitteesta lausunnon kaupunginhallitukselle (56 §). Osallistuvan budjetoinnin Oma Stadi -äänestyksen läpi menneissä, koko kaupunkia koskevilla ehdotuksilla on puiden istuttamista koskevia ehdotuksia, jotka toteutetaan mahdollisimman pian. Hankkeiden etenemistä voi seurata tällä sivustolla: <https://omastadi.hel.fi/results>

Helsingissä kasvaa tällä hetkellä arviolta noin 30 000 katupuuta ja noin 200 000 puistopuuta. Vuosittain uusia katu- ja puistopuita istutetaan yhteensä noin 1 000 kappaletta. Tonttipuiden määrästä ei ole arviota. Kaupunkiympäristön toimiala istuttaa tällä hetkellä puita enimmillään noin 11 000 kappaletta vuodessa. Näistä suurin osa, noin 90 %, on metsätaimia.

Helsingin kaupunki omistaa ja ylläpitää kaupunkialueella taajamametsiä noin 4 600 hehtaaria sekä lisäksi ulkoilmametsiä lähikuntien alueella n. 5 300 hehtaaria eli yhteensä noin 10 000 hehtaaria. Tämä on arvokas ja monimuotoinen omaisuus, jota monillakaan muilla kaupungeilla ei ole maailmassa. Yhdellä hehtaarilla metsää kasvaa Suomessa keskimäärin noin 700 puuta. Helsingin kaupungin rajojen sisäpuolella olevien metsäpuiden määrä on siis noin 3,2 miljoonaa puuta.

Kaupunkiympäristössä puiden istuttamisen rajoittavin tekijä on tila. Uuden katu- tai puistopuun istuttaminen vaatii perustamistilaa keskimäärin 9 m² (3m x 3m) ja täysikasvuinen puu, puulajista riippuen, latvustolleen kasvutilaa keskimäärin 36 m² (6m x 6m). Miljoonan katu- tai puistopuun istuttaminen vaatisi siis jo istutusvaiheessa valtavasti tilaa. Aloitteessa mainituilla alueilla, luonnonsuojelualueilla, taajamametsissä ja rakennetuissa puistoissa kasvaa jo puita.

Maisemapeltojen ja niittyjen metsittämistarpeet selvitetään aina aluesuunnitelmien laadinnan yhteydessä. Näistä alueista useimmilla on sellaisia kulttuurimaisemallisia ja -historiallisia arvoja sekä maisematilan arvoja, ettei metsittäminen niille ole mahdollista. Tämän lisäksi avoimet perinneluontotyypit eli niityt ja kedot ovat Suomessa uhanalaisia ympäristöministeriön vuoden 2018 selvityksen mukaan.

Helsingin niittyverkostoa koskevan työn yhteydessä tullaan tarkastelemaan nykyisiä avoimia alueita ja niiden muodostamaa verkostoa ja tehdään verkoston kehittämiseksi ehdotuksia. Tavoitteena on säilyttää Helsingin keskeisimmät avoimet alueet ja kytkeä verkoston osia toisiinsa. Joidenkin nykyisten avointen alueiden metsittäminen on myös mahdollista ja mukana kehittämisen keinovalikoimassa.

Aloitteessa ehdotettu miljoonan puun istutustavoite on tavoitteena hyvä

ja kannatettava. Osa tavoitteesta voidaan toteuttaa lähivuosina täydentämällä Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa, niittyverkostotyön metsitettäviksi ehdotetuissa kohteissa, viher- ja katualueilla, kaupunkibulevardien varsilla ja kehittämällä Östersundomin ekologisia yhteyksiä. Puiden ja eri puulajien määrän lisääminen on myös tavoitteena rakennetun ympäristön viheralueilla sekä katualueilla silloin, kun puille on riittävästi kasvu- ja juuristotilaa. Helsinki istuttaa seuraavan 15 vuoden aikana arviolta ainakin 100 000 puuta.

Asukkaat voivat vaikuttaa oman taloyhtiön piha-alueiden istutussuunnitelmiin. Lisäksi toivomuksia puiden istuttamisesta voi esittää mm. aluesuunnittelun yhteydessä ja antamalla palautetta puisto- ja katusuunnitelmiin. Julkisilla alueilla järjestettävät istutustalkoot ovat myös hyvä keino osallistua puiden lisäämiseen.

Lisätiedot:

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, etunimi.sukunimi(a)hel.fi
Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, etunimi.sukunimi(a)hel.fi

Anni Sinnemäki
Apulaispormestari